

SAYILAR VE NİCELİKLER 1

100'e Kadar Sayılar

Sayılar, çoklukların büyüklüğünü göstermemize yardımcı olur.

2. sınıfta 100'e kadar olan sayıları okuyup yazar, bu sayıları farklı biçimlerde gösterebiliriz.

Bir sayıyı rakamla, sayı adıyla, nesne çokluğuyla, onluk–birlik bloklarıyla ya da yüzlük tablo üzerinde gösterebiliriz. Farklı gösterimler aynı sayıyı anlatabilir.

Örnek: 36 sayısı “otuz altı” diye okunur. 3 onluk ve 6 birlikle, 36 nesneyle ya da sayı doğrusunda 36 noktasını işaretleyerek de gösterilebilir.

0'dan 100'e kadar sayıları sıralarken her sayının bir önceki ve bir sonraki sayıyla ilişkisini kurarız. Böylece sayının nicelik değerini daha iyi kavrarız.

Sembolik gösterim ile nicelik arasında bağ kurmak, sayıların yalnız ezberlenen işaretler değil, gerçek çoklukların temsili olduğunu anlamamızı sağlar.

İki Basamaklı Sayıları Çözümlüyorum

İki basamaklı sayılar onluk ve birliklerden oluşur. Soldaki basamak onlar basamağını, sağdaki basamak birler

basamağını gösterir.

Bir rakamın değeri bulunduğu basamağa göre değişir.

Örnek: 47 sayısında 4 rakamı 4 değil, 4 onluğu yani 40'ı; 7 rakamı ise 7 birliği gösterir.

Bir sayıyı çözümlerken onu onluk ve birliklerine ayırırız. $58 = 50 + 8$, $72 = 70 + 2$, $90 = 9 \text{ onluk} + 0 \text{ birlik}$ şeklinde gösterilebilir.

Çözümleme yaparken hem sayıyı okuyuşuyla hem de basamak değerleriyle ilişki kurarız. Bu çalışma toplama, çıkarma ve karşılaştırma yaparken büyük kolaylık sağlar. İki basamaklı sayıları çözümleyebilmek, sayıların yapısını anlamamıza ve işlemleri daha bilinçli yapmamıza yardımcı olur.

Sayıların Sırasını Belirliyorum

Sayıları sıralarken küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe doğru bir düzen kurarız. Bu düzeni kurarken sayıların büyüklüklerini karşılaştırırız.

İki basamaklı sayıları karşılaştırırken önce onlar basamağına bakarız. Onlar basamağı büyük olan sayı daha büyüktür.

Onlar basamakları eşitse birler basamağına bakarız.

Örnek: 54 ile 47 karşılaştırıldığında 5 onluk, 4 onluktan büyük olduğu için 54 daha büyüktür. 63 ile 68’de ise onlar aynı olduğu için 8 birlik, 3 birlikten büyük olduğundan 68 daha büyüktür.

Sayı doğrusunda sağa doğru gidildikçe sayılar büyür, sola doğru gidildikçe küçülür. Bu yüzden bir sayının sayı doğrusundaki yeri, sırasını anlamamıza yardım eder.

Bir sayıdan önce gelen, sonra gelen ve iki sayı arasındaki sayıları belirlemek; sıralama ve karşılaştırma becerimizi güçlendirir.

İleriye ve Geriye Doğru Ritmik Sayıyorum

Ritmik sayma, sayıları belli bir kurala göre art arda söylemektir. 2. sınıfta ileriye ve geriye doğru ritmik sayarken sayı örüntülerini fark ederiz.

Yüzlük tablo üzerinde aşağıya doğru onar artış, sağa doğru birer artış olduğunu görürüz. Bu tablo, ritmik sayarken oluşan düzeni gözlemlememizi kolaylaştırır.

20 içinde ikişer, 30 içinde üçer, 40 içinde dörder ve 100 içinde beşer ritmik saymalar yaparız.

Örnekler:

- İkişer: 2, 4, 6, 8, 10, ...
- Üçer geriye: 30, 27, 24, 21, ...
- Beşer: 5, 10, 15, 20, ...

Geriye doğru ritmik sayarken de sayıların aynı miktarda azaldığını görürüz. Sayılar arasındaki değişmeyen fark, örüntünün kuralını verir.

Ritmik sayma; işlem yapmayı kolaylaştırır, çarpma-bölmeye hazırlık sağlar ve sayıların düzenli yapısını fark etmemize yardımcı olur.

Sayı ve Şekil Örüntülerini İnceliyorum

Örüntü, belli bir kurala göre devam eden sayı ya da şekil dizisidir. Örüntünün kuralını fark ettiğimizde eksik olanı bulabilir ve diziyi sürdürebiliriz.

Sayı örüntüsünde sayılar belirli bir miktar artabilir ya da azalabilir. Şekil örüntüsünde ise renk, yön, sayı ya da biçim belirli bir kurala göre tekrarlanabilir.

Bazen şekil örüntüsü sayıya dönüşür.

Örnek: Her adımda bir üçgen daha ekleniyorsa 1, 2, 3, 4... biçiminde artan bir sayı düzeni oluşur.

Örüntü kurarken önce ilk adımları dikkatlice inceler, sonra

“nasıl değişiyor?” sorusuna cevap ararız. Bulduęumuz kuralı sözlü olarak ifade etmek önemlidir.

Kuralı fark etmek, yalnızca bir soruyu çözmemizi değil, matematikte düzen ve ilişki kurma becerimizi geliştirmemizi de sağlar.

Nesne Sayısını Tahmin Ediyorum

Tahmin etmek, saymadan önce akla uygun bir sayı söylemektir. İyi bir tahmin, çokluğun görünüşüne ve içindeki ilişkilere dikkat edilerek yapılır.

50’ye kadar olan nesneleri tahmin ederken parça–bütün ilişkisini kullanabiliriz. Nesneleri 5’li, 10’lu ya da eş gruplar hâlinde düşünmek tahmini kolaylaştırır.

Dağınık görünen bir çoklukta önce “yaklaşık kaç grup var?” diye düşünürüz. Sonra bu grupların yaklaşık büyüklüğünü göz önünde bulundurarak bir sonuç söyleriz.

Tahminden sonra sayma yapar ve gerçek sonuçla tahminimizi karşılaştırırız. Tahminimiz az, fazla ya da gerçeğe çok yakın olabilir.

Tahmin becerisi, sayı duygumuzu geliştirir. Her tahmin–denetim çalışması, bir sonraki tahminimizin daha

isabetli olmasına yardım eder.